

Bekken Gentse Kanalen

Wateruitvoeringsprogramma

Samen werken aan water

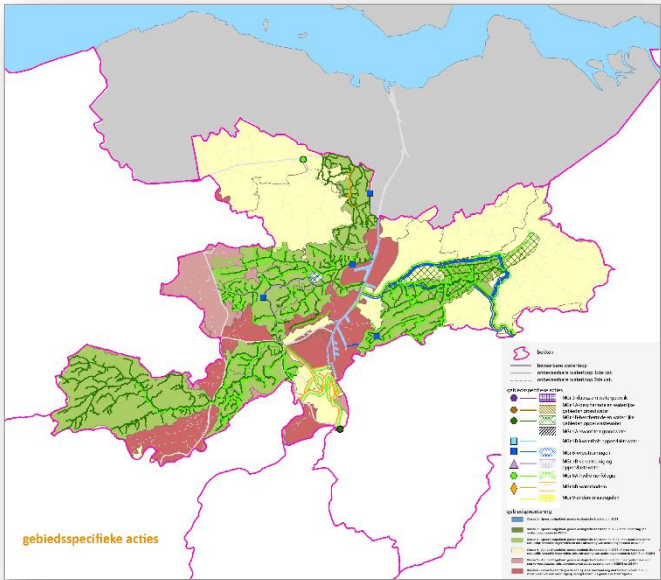
Integraal Waterbeleid
Bekken van de Gentse kanalen

Met het **wateruitvoeringsprogramma** voor het **bekken** van de Gentse Kanalen leggen de partners binnen het bekken de **prioritering** incl. **timing** vast voor de **uitvoering** van de **gebiedsspecifieke acties** die nodig zijn om in het bekken de waterkwaliteit en ecologie te verbeteren, de structuur van de waterlopen te herstellen, de overstromings- en droogteproblematiek aan te pakken en de waterbeleving te verhogen.

De uitvoering van het actieprogramma van het [bekkenspecifieke deel bekken van de Gentse Kanalen van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#) vormt de basis van het uitvoeringsprogramma.

Naast de gebiedsspecifieke acties is het belangrijk dat ook de [generieke acties \(Vlaams deel 2022-2027\)](#) uit de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 uitvoering krijgen. Zij leveren immers een belangrijke bijdrage aan het halen van de doelstellingen.

Figuur 1: [locatie gebiedsspecifieke acties opgenomen in het bekkenspecifieke deel bekken van de Gentse Kanalen van de stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027](#)

Per gebied in het bekken hebben de partners samen de te halen **doelstellingen** uitgeschreven alsook het **engagement** dat ze aangaan om bij te dragen aan het halen van die doelstellingen. Bij de verschillende initiatieven (acties/projecten) is een stand van zaken en planning opgenomen. Indien van toepassing zijn ook de knelpunten/drempels weergegeven die de realisatie van de actie of het project bemoeilijken of in de weg staan.

Poekebeek.....	3
Oude Kale - Meirebeek	6
Lieve-Brakeleiken-Burggravenstroom-Avrijevaart-Nieuwe Kale.....	9
Zwartesluisbeek-Leopoldkanaal-Isabellawatering	14
Moervaart-Zuidlede	16
Kanaal Gent-Oostende, de Coupure, het Verbindingskanaal en de Gentse Binnenwateren	20
Kanalen	23

Poekebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Poekebeek is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De waterkwaliteit is belangrijk i.f.v. drinkwaterproductie.

Door verdere implementatie van de drietraps-strategie van vasthouden-bergen-afvoeren en door ruimte te geven aan de waterloop kunnen we de pieken in het debiet van de waterloop zo veel mogelijk aftoppen en schadelijke overstromingen vermijden.

De aanwezigheid van minimumwaterpeilen en minimumdebieten in de waterloop zorgen voor voldoende water van goede kwaliteit voor mens en natuur. Het afstroomgebied van de Poekebeek wordt ingeschakeld voor de aanvoer van water naar het drinkwaterproductiecentrum te Kluizen.

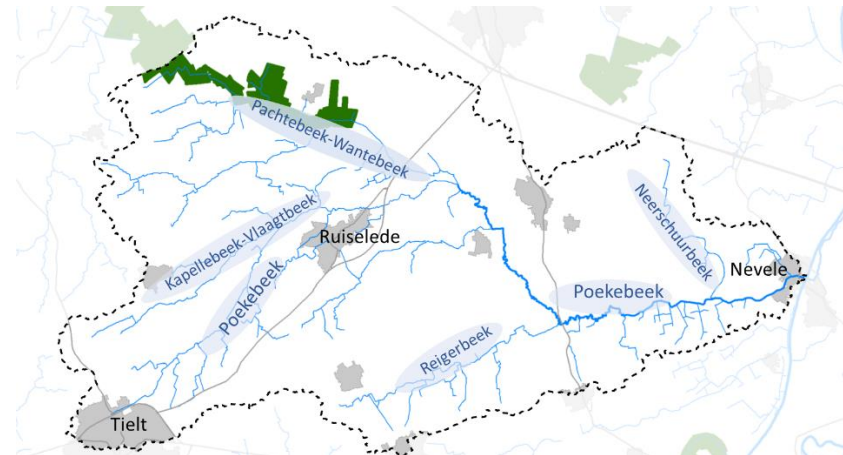
De belevingswaarde van het watersysteem wordt verhoogd door het openleggen van overwelvingen, creëren van waterpartijen, toegankelijk maken van waterlopen, en waterpartijen, aanleg en multifunctioneel gebruik van groenblauwe netwerken in bebouwde zones en vergroening/vernatuurlijking en beschaduwning van waterlopen, waterafvoeren en waterpartijen.

Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat Gentse Kanalen organiseert het gebiedsgericht overleg voor de Poekebeek. Hierbij zijn zowel waterloopbeheerders, steden en gemeenten, drinkwaterproducent als middenveld aanwezig. Verschillende thema's staan op de agenda, met als belangrijkste wateroverlast en watertekort, waterkwaliteit en waterbeleving.

➡ **Meer info:** [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ De structuurkwaliteit van de Poekebeek en zijlopen wordt verbeterd.

Door verhoging van de structuurkwaliteit en het bufferend vermogen van de Poekebeek wordt een ecologisch robuuste en klimaatbestendige beek nagestreefd. Dit kan gerealiseerd worden door hermeandering, creatie van oeverzones, herprofilering en kleinschalige ingrepen aan het profiel van de waterloop.

Hoever staan we

Aan de monding van de Poekebeek in het Afleidingskanaal van de Leie te Nevele realiseerde VMM in 2015 een vistrap. Ook opwaarts heeft VMM vistrappen aangelegd, in combinatie met beperkte herstelmaatregelen, meer natuurvriendelijke oevers en plasbermen. Op de Neerschuurbeek heeft provincie Oost-Vlaanderen in 2010 een vispasseerbare stuw aangelegd om problemen van oevererosie aan te pakken. In de bovenloop van de Wantebeek heeft provincie West-Vlaanderen in 2022 via steenbestortingen een aantal kleinere vismigratieknelpunten weggewerkt.

De reeds uitgevoerde maatregelen van structuurherstel kaderen vooral in de realisatie van vrije vismigratie. Oeverherstel, creatie van bufferzones langs de waterloop of hermeandering om een ecologische en klimaatrobuuste waterloop te realiseren zijn op vandaag slechts zeer beperkt in uitvoering gebracht.

In het centrum van Nevele startte VMM in 2023 de werken op voor de aanleg van een nieuwe, meanderende bedding voor de Poekebeek t.h.v. het park Cyriel Buysse. Een oude afgesloten meander wordt terug verbonden, de oevers en het eiland worden heringericht. Ook de aanleg van een pad langsheen de Poekebeek wordt onderzocht.

Opwaarts het centrum van Nevele, startte VMM in 2023 het onderzoek naar mogelijkheden van structuurherstel voor het deel 1e categorie van de Poekebeek ([8A_D_0121](#), [8A_E_0349](#)). Hierbij kijkt VMM in eerste instantie naar de zone langsheen de Poekebeek waar nog een aantal restgronden en oude gedempte meanders aanwezig zijn en naar de Poekebeek in het Kasteelpark van Poeke.

Wat staat er te gebeuren

Op de Poekebeek 1e categorie brengt VMM de hermeandering van de Poekebeek in het centrum van Nevele in verdere uitvoering. Meer opwaarts, tussen de Oude Kerkstraat en de Kleitestraat wordt de haalbaarheid van een hermeanderingsproject verder onderzocht. Ter hoogte van het Kasteelpark van Poeke onderzoekt VMM inrichtingsopties van de Poekebeek om de sponswerking van het Kasteelpark van Poeke te verhogen.

Ook op de zijlopen van de Poekebeek is een verhoging van de structuurkwaliteit nodig om een goede ecologische toestand van de Poekebeek te kunnen realiseren. Provincie Oost-Vlaanderen zal werkzaamheden uitvoeren om de werking van de vistrap op de Neerschuurbeek te optimaliseren. Verder zijn er op heden geen concrete engagementen bekend vanuit Provincie Oost-Vlaanderen of West-Vlaanderen om de structuurkwaliteit van de zijlopen van de Poekebeek te verhogen.

➡ Calamiteiten op de Poekebeek worden gezamenlijk aangepakt

Ongezuiverde (incidentele) lozingen vormen een structureel probleem in het afstroomgebied van de Poekebeek. Hierdoor wordt verdere vooruitgang van de waterkwaliteit ernstig gehypothekeerd. Ook in 2023 zijn er een aantal calamiteiten gemeld op de waterlopen verspreid over het afstroomgebied. Wanneer een calamiteit wordt opgemerkt wordt deze in overleg met alle betrokken actoren aangepakt. Het terugdringen van incidentele lozingen in grachten en waterlopen van nutriëntrijke reststromen (erfsappen) vanuit landbouwbedrijven vergen hierbij een aanpak op maat waarbij sensibilisering van de landbouwsector belangrijk is. Het bekkensecretariaat heeft hiervoor overleg opgestart met Boerenbond, ABS, Departement L&V, stad Deinze, gemeente Ruiselede, Tielt en Aalter.

Hoever staan we

Een 2-tal overlegmomenten met bovenvermelde actoren vonden plaats om vorm te geven aan het sensibilisatieluik van de landbouwsector. In navolging hiervan organiseerde ABS in 2023 een fyto-opleiding voor lokale landbouwers waarbij het aspect van erfsappen en impact op waterkwaliteit aan bod kwam.

Wat staat er te gebeuren

Op heden zijn er geen verdere sensibilisatie-initiatieven gepland.

➡ De rioolbeheerders bouwen de zuiveringsinfrastructuur verder uit.

In het gebied worden de komende jaren stelselmatig nieuwe riolering en IBA's aangelegd om ongezuiverde huishoudelijke lozingen in het gebied te saneren. Op die manier wordt nutriëntinspoeling naar het waterlopenstelsel tot een minimum teruggebracht.

Hoever staan we

In Tielt is een gescheiden rioleringsstelsel uitgevoerd in de Sint-Janstraat. Voor Aalter is het voorontwerp goedgekeurd van de rioleringswerken in de Nevelestraat en voor de rioleringswerken in de Cijnsstraat en de Nauterkensstraat is een GIP-subsidie aangevraagd.

en inmiddels verkregen. In Ruiselede wordt er volop gewerkt aan de sanering van de ongezuiverde huishoudelijke lozingen van Doomkerke. Fase 1 en 6 van de werken zijn uitgevoerd (Brandstraat en zijstraat tot aan het pompstation) en de fase 2 van het project (Brandstraat vanaf het pompstation tot Bruggesteenweg is in uitvoering.

Ook voor wat betreft de aanleg van IBA's is er vooruitgang geboekt. Voor het volledige grondgebied van Tielt zijn op heden 200 IBA's geplaatst en in werking. Voor de gemeente Ruiselede, dat bijna volledig in het waterlichaam van de Poekebeek is gelegen, zijn er 122 IBA's geplaatst en komen er dit jaar nog 23 bij. Bij de stad Deinze, binnen het afstroomgebied van de Poekebeek, zijn er nu al 85 IBA's in werking en zijn er 14 geplaatst. Voor deze laatste dient de opstart nog te gebeuren.

Voor Aalter ten slotte zijn er 109 IBA's actief binnen het waterlichaam van de Poekebeek.
Wat staat er te gebeuren

In Tielt is de aanleg van een gescheiden stelsel gepland voor 2027 in de Neringstraat, Klokkestraat, Felix D'Hoopstraat, Hulstplein en Karnemelkstraat. Bijkomende inzameling van vuilvracht is voorzien voor 2027 in de Kazernestraat, Poeksestraat en Lammekensstraat, Schuiferskapelsesteenweg, Hullestraat, Oosthoekstraat, Nagelstraat en Kantestraat.

In Deinze is gepland om in de periode 2026-2027 bijkomende vuilvracht in te zamelen in Kerrebroek – Berg – Udale, Kruisbulck – Lotenhullestraat, Aarseleweg – Weg naar Poeke.

In Ruiselede worden de rioleringswerken in Doomkerke verder uitgevoerd. De start van fase 4 van het project staat gepland medio 2025. Ook in de Bruwaanstraat en Woestestraat wordt bijkomende vuilvracht ingezameld. Voor 2027 is voorzien om te starten met het rioleringsproject in de Zand- en Zandbergstraat, Klaphulle- en Galattestraat en Aalter- en Wantestraat.

De Stad Deinze plant rioleringswerken in Kerrebroek in 2025-2026

De rioolbeheerders pakken de knelpunten op de rioleringsinfrastructuur aan

Naast de aanleg van nieuwe riolering en IBA's is er ook nog veel potentieel in het optimaliseren van de bestaande infrastructuur.

Hoever staan we

De knelpunten uit de rioleringsdatabank worden geanalyseerd. Zo zijn er in alle gemeenten nog heel wat grachten aangesloten op de riolering die zorgen voor verdunning van het afvalwater en frequent werkende overstorten.

Wat staat er te gebeuren

De gemeenten en/of rioolbeheerders koppelen de grachten af van de riolering en zorgen ervoor dat het water wordt geïnfiltreerd of gebufferd. Dit heeft een positief effect op de waterkwaliteit en zorgt voor een betere weerbaarheid bij droogte.

Oude Kale - Meirebeek

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Oude Kale en de Meirebeek zijn beide een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De waterkwaliteit is belangrijk i.f.v. drinkwaterproductie.

wateroverlast

Het overstromingsrisico in het gebied is laag. De hemelwaterplannen voor de steden en gemeenten in het gebied zijn opgemaakt en op elkaar afgestemd.

watertekort

De aanwezigheid van minimumwaterpeilen en minimumdebieten in de waterloop zorgen voor voldoende water van goede kwaliteit voor mens en natuur. Het afstroomgebied van de Oude Kale en Meirebeek wordt ingeschakeld voor de aanvoer van water naar het drinkwaterproductiecentrum te Kluizen.

waterbeleving

De belevingswaarde van het watersysteem wordt verder verhoogd door het openleggen van overwelvingen, creëren van waterpartijen, toegankelijk maken van waterlopen, en waterpartijen, aanleg en multifunctioneel gebruik van groenblauwe netwerken in bebouwde zones en vergroening/vernatuurlijking en beschaduwning van waterlopen, waterafvoeren en waterpartijen.

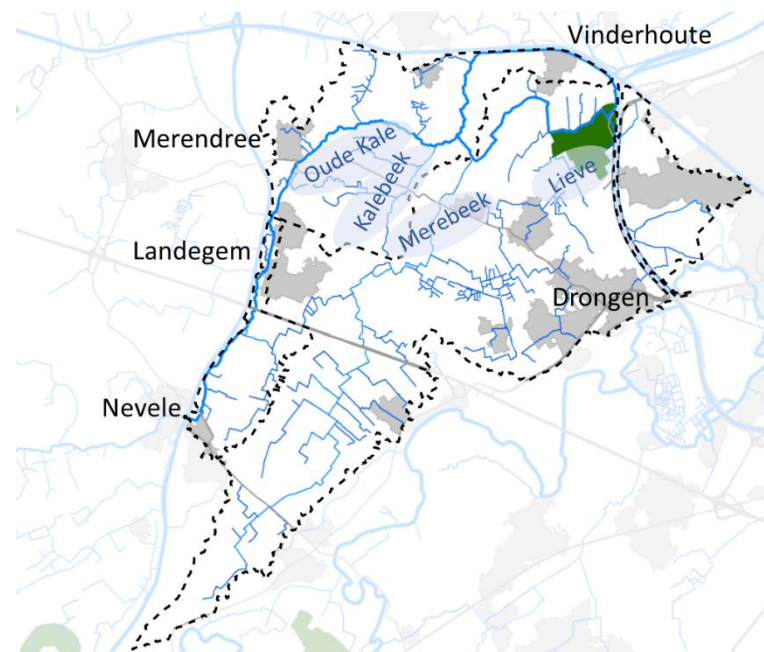
Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Oude Kale\)](#) ([Meirebeek](#))

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat Gentse Kanalen organiseert het gebiedsgericht overleg Oude Kale en Meirebeek. Hierbij zijn zowel waterloopbeheerders, steden en gemeenten, drinkwaterproducent als middenveld aanwezig. Verschillende thema's staan op de agenda, met als belangrijkste waterkwaliteit en droogte.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Oude Kale\) \(Meirebeek\)](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ VMM voert een tweede hermeandering uit op de Oude Kale

In 2017 voerde VMM een eerste hermeandering uit van de Oude Kale in het centrum van Landegem. Een monitoringsproject wees op significante positieve effecten van hercalibratie en hermeandering op het zelfzuiverend vermogen van de Oude Kale en op een verbeterde zuurstofhuishouding en lagere fosforpieken. Op basis van deze resultaten realiseert VMM een tweede hermeandering in de Oude Kale, in Landegem stroomafwaarts de spoorweg (ten noorden van de eerste hermeandering). De Vlaamse Waterweg stelt voor deze hermeandering grond ter beschikking. ANB helpt bij het ecologisch ontwerp ervan. ([8A E 0350](#)). Het ontwerp houdt ook rekening met een eventuele realisatie van een wandellus/wandelparcours met integratie van het boscomplex waarbij de aansluiting kan gemaakt worden met de Stationstraat/Veldestraat.

Hoever staan we

De werken voor de tweede hermeandering in de Oude Kale zijn gestart in 2023 en inmiddels uitgevoerd.

➡ VMM verhoogt de ecologische waarde van de Oude Kale die parallel met het Kanaal Gent-Oostende loopt

De ecologische waarde van de gekanaliseerde Oude Kale parallel met het kanaal Gent-Oostende is vrij beperkt. Om een goede ecologische toestand te bereiken tegen 2027 is een meer divers profiel van de waterloop nodig om een gezond watersysteem te kunnen realiseren.

Hoever staan we

In 2023 onderzocht VMM op welke manier de structuurkwaliteit van de Oude Kale in het beschouwde traject verhoogd kan worden. Voor de benedenloop van de Oude Kale, parallel met het Kanaal Gent-Oostende, wordt geopteerd voor keerkribben.

Keerkribben zijn bouwkundige structuren die de bedding van de Oude Kale plaatselijk versmallen om de stroomrichting van het water te beïnvloeden. Op sommige locaties in de bedding gaat de stroomsnelheid omhoog op andere plaatsen ontstaan stroomluwe zones. Deze variatie in stroming van het water is essentieel om een rijk en diverse biologie in de waterloop.

Wat staat er te gebeuren

De start van de bouw van de keerkribben is gepland in 2024.

Foto 2: Voorbeeld van een keerkrib op rivier de Aa (Bron: VMM)

➡ Natuurpunt realiseert natte natuur in de vallei van de Oude Kale

Door het geïsoleerde karakter van de Oude Kale zijn de migratiemogelijkheden van planten en dieren momenteel beperkt. Verspreid in de vallei van de Oude Kale zijn nog een aantal vijvers, poelen en plassen waar mogelijkheden liggen om extra connectiviteit met de Oude Kale te creëren. De creatie van extra uitwijkmogelijkheden draagt bij tot een robuuster ecosysteem in de Oude Kale. ([8A E 0352](#), [4B D 0233](#))

Natuurpunt zorgt voor ecologisch herstel van de plassen Zuurhoek en Molenmeers te Lievegem. Deze plassen grenzen aan de oevers van de Oude Kale. Het herstel gebeurt door vernatting van het gebied en aanleg van waardevolle natte natuur, inclusief oevervegetatieontwikkeling langs de Oude Kale. Dit zal een substantiële meerwaarde betekenen voor de biodiversiteit maar ook voor verschillende ecosysteemdiensten zoals waterzuivering, waterbergend vermogen en koolstofopslag.

Hoever staan we

Natuurpunt zorgt voor de aankoop van percelen voor natte natuur om extra connectiviteit te creëren met de Oude Kale.

Het project Molenmeers-Zuurhoek is in 2022 goedgekeurd voor projectsubsidie Natte Natuur van ANB.

Foto 1: Molenmeers en Zuurhoek (Bron: Natuurpunt)

Wat staat er te gebeuren

Vanaf 2024 wordt, onder het toezicht van Natuurpunt, gestart met de werken op het terrein aan Zuurhoek en Molenmeers. Natuurpunt zal een deel van de vallei van de Oude Kale ecologisch herinrichten. Met fosfor aangerijkte bodemlagen worden afgegraven, de aanwezige veenlagen worden lokaal terug blootgelegd en plassen krijgen een bredere rietkraag.

➡ VMM en Watering Oude Kale en Meirebeek werken tegen 2027 aan bijkomende structuurherstelmaatregelen in het gebied

Ook op andere trajecten van de Oude Kale is er nood aan structuurherstel. Het verhogen van de structuurkwaliteit draagt o.m. bij aan een klimaatbestendige en ecologisch robuuste waterloop. Verspreid in het afstroomgebied zijn er verschillende locaties waar mogelijkheden liggen voor structuurherstel. VMM en de Watering Oude Kale en Meirebeek realiseren verder structuurherstel op verschillende plaatsen in het gebied. ([8A E 0351](#), [8A D 0122](#)).

Hoever staan we

Op een afgesneden meander van de Oude Kale te Landegem realiseerde de Watering Oude Kale en Meirebeek in 2015 een vistrap. Op de middenloop van de Oude Kale realiseerde VMM een oeverzone en opwaarts t.h.v. Nevele is de Oude Kale terug in open bedding gebracht. De installatie van een pomp t.h.v. Nevele die het mogelijk maakt om beperkt water in te laten vanuit het Afleidingskanaal van de Leie naar de Oude Kale kan in tijden van droogte een nodig ecologisch minimumdebiet inlaten.

Wat staat er te gebeuren

In afstemming met de ecohydrologische studie i.k.v. de instandhoudingsdoelstellingen van de Vinderhoutse Bossen worden ook de nodige maatregelen voor structuurherstel op de Meirebeek 1e categorie onder de loep genomen, dit staat op de planning voor 2024. Watering Oude Kale en Meirebeek zal mogelijke structuurherstelmaatregelen bekijken langs de Kalebeek en Landegembeek en in het afstroomgebied van de Meirebeek. Vanaf zomer 2024 zal er beurtelings gemaaid worden de langs de Kalebeek waterloop 2.07 (vanaf de Borisgracht richting Alsemweg).

ANB duidt erop dat het algemeen wenselijk is om de actiepunten uit de hydrologische studie Vinderhoutse Bossen, die momenteel in de eindfase zit, op te nemen door alle partners. Het gaat hierbij o.a. om het opmaken van een peilbesluit met opname van verhoogde aanslagpeilen, structuurverbeterende maatregelen aan de Meirebeek en Lieve, verhogen van infiltratie in het infiltratiegebied ten zuidoosten van SBZ en het vermijden van instroom van het grachtenstelsel/hemelwater in de riolering.

➡ VMM voert een slibuiming uit van de Merebeek en lost een vismigratieknelpunt op.

De Merebeek net opwaarts de westelijke zijde van de Bosstraat in Drongen, vormt de kasteelvijver van kasteel Blauw Huys. Op deze locatie is de Merebeek sterk aangeslibd en bovendien is ook de waterbodem vervuild. Een slibuiming en sanering van het vervuilde slib is bijgevolg nodig. Een schotbalkenconstructie die het niveau van de vijver op pijl houdt vormt een vismigratieknelpunt.

Hoever staan we

In opdracht van het agentschap van Natuur en Bos voerde het provinciaal centrum voor milieuonderzoek in 2022 een visstandsonderzoek uit in het afstroomgebied van de Oude Kale en Merebeek ondermeer thv. kasteel Blauw Huys. In navolging hiervan werd begin 2023 in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos een afvissing uitgevoerd van de 2ha grote kasteelvijver. Door de geplande slibuiming diende de integrale visbiomassa weggevangen en verplaatst te worden. De vangstopbrengst bedroeg +/- 440 kg en zowel in gewicht als in stuks had spiegel- en schubkarper 90% aandeel. Brasem was eveneens aanwezig (5% biomassa). Ook snoek en zeelt werd aangetroffen. Alle vissen werden uitgezet in het Kanaal Gent-Oostende. De slibuiming zelf is uitgevoerd in de 2e helft van 2023. Een bestaande vistrap net afwaarts de kasteelvijver is aangepast zodat hij beter functioneert.

Wat staat er te gebeuren

De actie is uitgevoerd.

➡ De rioolbeheerders bouwen de zuiveringsinfrastructuur verder uit

In het gebied worden de komende jaren stelselmatig nieuwe riolering en IBA's aangelegd om ongezuiverde huishoudelijke lozingen in het gebied te saneren. Op die manier wordt nutriëntinspoeling naar het waterlopenstelsel tot een minimum teruggebracht.

Hoever staan we

Op grondgebied van Lievegem werd het project Appensvoordestraat en Vellare beëindigd. Hiermee worden heel wat groene clusters gesaneerd die loosden op de Oude Kale en Centerloop.

Stad Gent zorgt voor de sanering van de groene clusters rond de Gavergrachtstraat en Luchterenstraat. In 2023 is het project voorbereid en recent is het project ter subsidie opgenomen op het meest recente GIP-programma.

Wat staat er te gebeuren

In Landegem en Vosselare zijn in de periode 2024-2027 meerdere projecten gepland waarbij volgende straten aangepakt worden: Moerstraat, Damstraat en zijstraten, Landegemstraat, Houtakker, Westhoek, Vosselarestaat, Wildekouter, Scheurestraat.

In Vinderhoutse is er riolering voorzien in de Schouwbroekstraat.

➡ De rioolbeheerders pakken de knelpunten op de rioleringsinfrastructuur aan

Naast de aanleg van nieuwe riolering en IBA's is er ook nog veel potentieel in het optimaliseren van de bestaande infrastructuur.

Hoever staan we

De knelpunten uit de rioleringsdatabank worden geanalyseerd. Zo zijn er in alle gemeenten nog heel wat grachten aangesloten op de riolering die zorgen voor verdunning van het afvalwater en frequenter werkende overstorten.

In 2023 stelde Farys i.s.m. stad Gent een projectvoorstel op 'Ecologisch herstel Vinderhoutse bossen' waarbij op een aantal punten in het bovenstrooms gebied van de Meirebeek/Lieve, de verwevenheid tussen het waterlopenstelsel en de riolering wordt aangepakt om zo de grondwatervoeding te herstellen en de verdroging van de Vinderhoutse Bossen aan te pakken. Het project zal betaald worden vanuit de subsidieoproep 'Levend Water - 2023'.

Wat staat er te gebeuren

De gemeenten en/of rioolbeheerders koppelen de grachten af van de riolering en zorgen ervoor dat het water wordt geïnfiltreerd of gebufferd. Dit heeft een positief effect op de waterkwaliteit en zorgt voor een betere weerbaarheid bij droogte.

Verder onderzoek naar de knelpunten en acties op het terrein zullen afhankelijk zijn van subsidies. Het project 'Ecologisch herstel Vinderhoutse bossen' wordt verder in uitvoering gebracht door Farys/stad Gent.

➡ VMM en Watering Oude Kale en Merebeek maken een peilbesluit op

Het peil op de Oude Kale en Merebeek wordt voornamelijk bepaald door de instellingen van het Duivelsputgemaal te Vinderhoutse. Ook het grondwater niveau wordt in belangrijke mate bepaald door dit gemaal. Een actief beheer van het peil stelt waterbeheerders in staat om zich beter te wapenen tegen droogte, overstromingsschade en bv. ook verzilting. Zo pakken we verdroging aan en houden we het water zoveel mogelijk vast, rekening houdend met de noden van een gebied. Door klimaatverandering neemt de kans op deze fenomenen sterk toe.

Hoever staan we

Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir selecteerde 26 prioritaire gebieden in Vlaanderen en vraagt aan de waterbeheerders om in hun gebied aan onderbouwd peilbeheer te doen en dit juridisch te verankeren in een peilbesluit. De Oude kale is aangeduid als één van de 26 gebieden waarvoor prioritair een peilbesluit moet opgemaakt worden.

Wat staat er te gebeuren

VMM en de Watering Oude Kale en Merebeek dienen binnen de twee jaar een ontwerp van peilbesluit voor te leggen aan de bevoegde minister en maken dit op in nauw overleg met de betrokken actoren en gebruikers in hun gebied. Samen zorgen ze daarin voor een evenwicht tussen milieu, natuur, landschap, economie en waterveiligheid. De Vlaamse Regering voorziet extra middelen in de begroting van 2024 voor de opmaak van peilbesluiten.

Lieve-Brakeleiken- Burggravenstroom-Avrijevaart- Nieuwe Kale

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Lieve, Brakeleiken, Burggravenstroom, Avrijevaart en Nieuwe Kale zijn allen speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De waterkwaliteit is belangrijk i.f.v. drinkwaterproductie.

wateroverlast

Het overstromingsrisico in het gebied is laag. De hemelwaterplannen voor de steden en gemeenten in het gebied zijn opgemaakt en op elkaar afgestemd.

watertekort

De aanwezigheid van minimumwaterpeilen en minimumdebieten in de waterloop zorgen voor voldoende water van goede kwaliteit voor mens en natuur. Het afstroomgebied van Lieve, Brakeleiken en Burggravenstroom wordt ingeschakeld voor de aanvoer van water naar het drinkwaterproductiecentrum te Kluizen.

waterbeleving

De belevingswaarde van het watersysteem wordt verhoogd door het openleggen van overwelvingen, creëren van waterpartijen, toegankelijk maken van waterlopen, en waterpartijen, aanleg en multifunctioneel gebruik van groenblauwe netwerken in bebouwde zones en vergroening/vernatuurlijking en beschaduwing van waterlopen, waterafvoeren en waterpartijen.

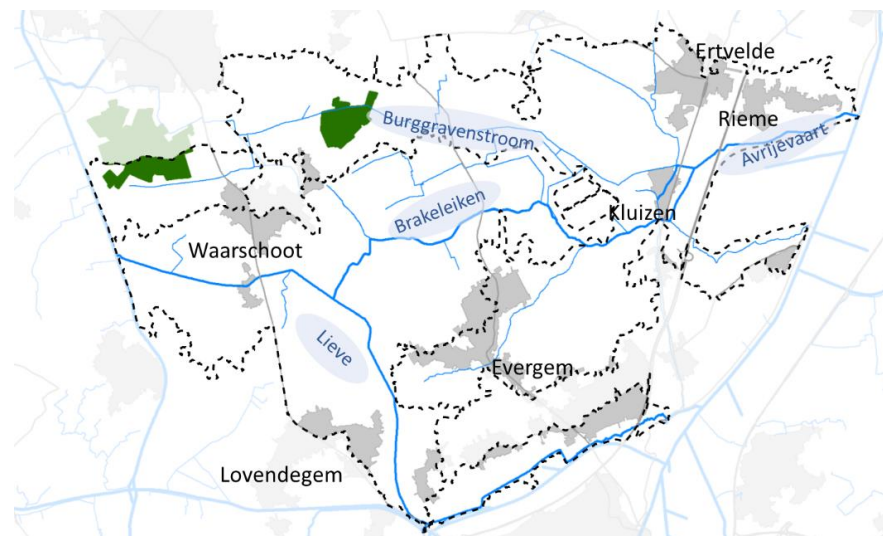
Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Lieve-Brakeleiken\) \(Avrijevaart\) \(Nieuwe Kale\)](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Het bekkensecretariaat Gentse Kanalen organiseert het gebiedsgericht overleg voor de Lieve, Brakeleiken en Burggravenstroom. Hierbij zijn zowel waterloopbeheerders, steden en gemeenten, drinkwaterproducent als middenveld aanwezig. Verschillende thema's staan op de agenda, met als belangrijkste waterkwaliteit en waterkwantiteit.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Lieve-Brakeleiken\) \(Avrijevaart\) \(Nieuwe Kale\)](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

Watering De Burggravenstroom onderzoekt de mogelijkheden voor structuurherstelmaatregelen op waterlopen 2e en 3e categorie

Het verhogen van de structuurkwaliteit draagt o.m. bij aan het zelfzuiverend vermogen van de waterloop. Verspreid in het afstroomgebied zijn er verschillende locaties waar mogelijkheden liggen voor structuurherstel. ([8A D 0124](#), [8A D 0125](#), [8A D 0117](#))

Hoever staan we

De Watering zal de Burggravenstroom op verschillende plaatsen deze oevers meer ecologisch inrichten. Er werd begin 2023 een terreinbezoek uitgevoerd door de Watering en het bekkensecretariaat om de mogelijkheden te bekijken. Een projectvoorstel voor oeverherstel van de Burggravenstroom is uitgewerkt doch op heden is de financiering van het project niet sluitend.

Wat staat er te gebeuren

De Watering zoekt verdere financiering voor dit project.

VMM vervangt het pompemaal van de Lieve naar Brakeleiken

VMM vervangt het pompemaal in Waarschoot door een stuw met vispassage. De kostprijs en energieverbruik van een stuw is veel lager dan van een pompemaal en de bedrijfszekerheid van stuwen is veel hoger dan van een pompemaal. ([6 I 0089](#))

Hoever staan we

Het ontwerp is afgerond in 2022. De werken zijn gestart in oktober 2023 en duren 150 werkdagen. Ze lopen tot de zomervakantie van 2024.

Wat staat er te gebeuren

VMM zorgt in 2024 voor de verdere uitvoering van de werken.

Foto 2: ontwerp stuw (Bron: VMM)

VMM onderzoekt de mogelijkheden voor oeverzoneprojecten

De VMM beschikt over een aantal restgronden langs de waterlopen waar inrichting van multifunctionele oevers mogelijk is. Deze kunnen diffuse verontreiniging vanuit de landbouw terugdringen en verhogen het zelfzuiverend vermogen en de ecologische en belevingswaarde van de waterloop ([7B D 0083](#)).

Hoever staan we

VMM ging in gesprek met Evergem en ANB i.v.m. een mogelijke hermeandering van de Nieuwe Kale in combinatie met de aanleg van een functioneel fietspad. De haalbaarheid hiervan wordt verder onderzocht.

Wat staat er te gebeuren

VMM onderzoekt in 2024 wat de mogelijkheden zijn om de structuurkwaliteit van de Lieve-Brakeleiken en de Nieuwe Kale verder te verhogen.

Watering De Burggravenstroom onderzoekt de mogelijkheden voor de aanleg van een retentiebekken te Kluizen

De aanleg van een retentiebekken voorziet de mogelijkheid om water op te sparen ten behoeve van de landbouw om droogteperiodes te kunnen overbruggen. ([6 F 0328](#))

Hoever staan we

Er werd geen geschikte ruimte gevonden voor de aanleg van het retentiebekken, het project wordt afgevoerd.

Wat staat er te gebeuren

De Watering voorziet geen verdere realisaties.

VMM vervangt het gemaal aan de uitstroom van Avrijevaart naar het kanaal

Het oude gemaal is te laag ingeplant waardoor regelmatig acuut gevaar dreigt op overstroming bij hoge afvoer. Bovendien vertoont de constructie slijtage door leeftijd en is deze niet visvriendelijk. ([6 I 0122](#))

Hoever staan we

VMM zal het gemaal vervangen door een nieuwe installatie. Deze zal de veiligheid tegen wateroverlast garanderen maar ook de energiezuinigheid en visvriendelijkheid verbeteren.

Wat staat er te gebeuren

Deze actie is niet prioritair en zal niet op korte termijn uitgevoerd worden.

Foto 3: Gemaal Avrijevaart (Bron: VMM)

➡ ANB onderzoekt de mogelijkheden voor hydrologisch herstel van het Leen/Bellebargie/Lembeekse bossen

Verspreid in het gebied zijn nog een aantal gebieden met hoge natuurwaardes. Specifiek voor de Burggravenstroom zijn de bossen van het Leen en Bellebargie belangrijk voor de instandhoudingsdoelstellingen van de bossen en heiden van het Oostelijk deel van Zandig Vlaanderen. De waterhuishouding van deze bossen wordt hersteld zodat fauna en flora zich optimaal kan ontwikkelen ([8A J 0007](#))

Hoever staan we

De actie is nog niet opgestart.

Wat staat er te gebeuren

ANB zal een ecohydrologische studie opstarten. Uit deze studie zullen concrete inrichtingsmaatregelen volgen voor het Leen, Bellebargie en de Lembeekse Bossen om

tot een herstel van de natuurlijke waterhuishouding te komen. Op heden is er nog geen concrete opstartdatum voorzien.

➡ De Watergroep bouwt een defosfatering op de inname naar de spaarbekkens van WPC Kluizen en verwijdert historische fosfaat verontreiniging in het spaarbekken 1

De waterspaarbekkens spelen een belangrijke rol in klimaat robuuste watervoorziening. De Watergroep stockeert er het overschot van water in de winter om het in de zomer of in droge periodes te gebruiken voor de productie van drinkwater. Het oppervlaktewater in Vlaanderen bevat veel fosfaten, vooral vanuit de beken langs landbouwgebied. In de spaarbekkens zorgen die fosfaten in bepaalde periodes van het jaar voor algenbloei. Dat bemoeilijkt de drinkwaterproductie.

Hoever staan we

In 2020 heeft De Watergroep een defosfatering in gebruik genomen. Hiermee worden fosfaten uit het innamewater verwijderd zodat de voedingsbodem voor schadelijke algen wordt weggenomen.

([4B C 0019](#))

Foto 4: Spaarbekken Kluizen (Bron: De Watergroep)

Wat staat er te gebeuren

De vergunningsaanvraag voor de werken aan spaarbekken 1 werd ingediend. De Watergroep start in 2024 met de werkzaamheden waarbij onder andere de waterbodem in spaarbekken 1 zal gesaneerd worden zodat er geen nalevering meer is van historische fosfaatverontreiniging naar de waterkolom. De werken lopen t.e.m 2026. Ook is gebleken dat de dimensionering en het stromingspatroon in het huidige bezinkkanaal onvoldoende blijkt om onder alle omstandigheden de gewenste zuivering te bereiken. Daarom wordt in 2024 een ontwerpstudie uitgevoerd om de nodige aanpassing aan het bezinkkanaal aan te brengen. De uitvoering van dit project staat gepland voor 2026 (na de renovatiewerkzaamheden van spaarbekken 1). ([8B D 0105](#))

➡ De rioolbeheerders bouwen de zuiveringsinfrastructuur verder uit

In het gebied worden de komende jaren stelselmatig nieuwe rioleringen en IBA's aangelegd om ongezuiverde huishoudelijke lozingen in het gebied te saneren. Op die manier wordt nutriëntinspoeling naar het waterlopenstelsel tot een minimum teruggebracht.

Hoever staan we

In 2023 is riolering voorzien in Vaartstraat en Bosstraat fase 2.

Wat staat er te gebeuren

De gemeente Evergem en Aquafin zullen de komende jaren een 25-tal prioritaire IBA's realiseren op grondgebied Evergem. De gesprekken met de eigenaars van de panden zijn lopende. Verder zijn in opdracht van de gemeente ook heel wat clusters in ontwerp (Wippelgem Dorp, Droogte, Buntstraat, Langendam) Uitvoering hiervan wordt verwacht in de periode 2024-2026.

In opdracht van AWV zijn de projecten N456 en N448 in ontwerp. De uitvoering wordt verwacht in 2025.

Stad Gent is gestart met de sanering van lozingen in de Kluizensesteenweg tussen de Langerbruggekaai en de spoorweg i.k.v. LIP koppelingsgebieden Gentse Kanaalzone. Momenteel loost de riolering nog in de Burggravenstroom.

➡ De rioolbeheerders pakken de knelpunten op de rioleringsinfrastructuur aan

Naast de aanleg van nieuwe riolering en IBA's is er ook nog veel potentieel in het optimaliseren van de bestaande infrastructuur.

Hoever staan we

De knelpunten uit de rioleringsdatabank worden geanalyseerd. Zo zijn er in alle gemeenten nog heel wat grachten aangesloten op de riolering die zorgen voor verdunning van het afvalwater en frequenter werkende overstorten.

Wat staat er te gebeuren

De gemeenten en/of rioolbeheerders koppelen de grachten af van de riolering en zorgen ervoor dat het water wordt geïnfilteerd of gebufferd. Dit heeft een positief effect op de waterkwaliteit en zorgt voor een betere weerbaarheid bij droogte.

Zwartesluisbeek-Leopoldkanaal-Isabellawatering

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

De Zwartesluisbeek is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken. De Isabellawatering en het Leopoldkanaal zijn een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

Water wordt maximaal vastgehouden aan de bron. Een gedifferentieerd peilbeheer houdt rekening met wateroverlast en droogte i.f.v. het omliggend landgebruik.

Er is voldoende aanvoer van water uit het gebied naar de Nederlandse nutmaatschappij Evides waar het aangewend wordt als proceswater of voor drinkwaterproductie. Er wordt voldoende water opgehouden om periodes van droogte te kunnen overbruggen, zowel voor natuur als voor landbouw.

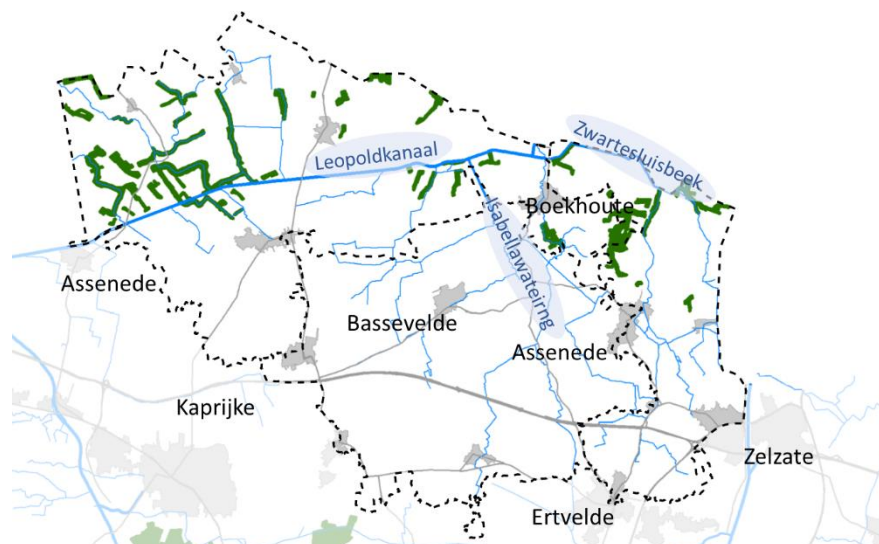
Zachte recreatie is mogelijk op verschillende plaatsen in dit poldergebied met waardevolle natuur.

Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Zwartesluisbeek\) \(Leopoldkanaal\) \(Isabellawatering\)](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Momenteel loopt er geen gebiedsgericht overleg voor deze waterlopen waarbij zowel waterkwaliteit, wateroverlast, watertekort als waterbeleving in samenhang worden bekeken. Wel zijn er diverse thematische overlegmomenten lopende, bv. rond het peilbeheer op het Leopoldkanaal.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Zwartesluisbeek\) \(Leopoldkanaal\) \(Isabellawatering\)](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Zwarte Sluispolder zorgt voor ecologisch en hydrologisch herstel van de Rode Geul

Voor de Rode Geul wordt gewerkt aan ecologisch en hydrologisch herstel, zodat de natuur in de kreek nieuwe kansen krijgt en water wordt opgehouden om periodes van droogte beter te kunnen overbruggen.

Hoever staan we

De kreek is momenteel volledig verzand en dient geruimd te worden. Er is op heden geen consensus over de financiering van het project ([4B B 0294](#))

Wat staat er te gebeuren

De haalbaarheid van het project wordt verder onderzocht.

➡ Zwarte Sluispolder optimaliseert de afwatering t.h.v. het gemaal Vrijestraat, Assenede- Sas van Gent

Op de grens met Nederland staat het gemaal Vrijestraat dat zorgt voor de waterafvoer van Assenede door Sas van Gent. Indien het gemaal in extreme omstandigheden op volle capaciteit draait ontstaan er overstromingen in stedelijk gebied van Sas van Gent. Als dit niet gebeurt, kan bij hevige neerslag Assenede onder water stromen.

De Zwarte Sluispolder heeft in 2022 samen met de Provincie Oost-Vlaanderen, het waterschap Scheldestromen en de polder Moervaart en Zuidlede een projectaanvraag 'Klimaatrobuuste inrichting grensoverschrijdend watersysteem Poel en Volgelschorpolder' ingediend bij Interreg VI. Deze aanvraag is inmiddels goedgekeurd. ([6 I 0092](#))

De bouw van een nieuw gemaal in opdracht van de provincie ter hoogte van de Denderdreve in Zelzate zal ervoor zorgen dat het water in extreme omstandigheden kan worden overgepompt naar het Kanaal Gent Terneuzen.

Hiervoor is het noodzakelijk om de stroomrichting van de Poelbeek (tijdelijk) om te keren en om de waterhuishouding in de omliggende beken te optimaliseren. Laatstgenoemde werken zullen worden gerealiseerd door de Zwarte Sluispolder voor de waterlopen op Belgisch grondgebied en door het Waterschap Scheldestromen op Nederlands grondgebied.

Hoever staan we

De omgevingsvergunning voor de voorziene werken aan waterloop O8.222 is verkregen, de grondaankopen die noodzakelijk zijn voor de verbreding van deze waterloop zijn lopende. De andere noodzakelijke vergunningen zijn in opmaak en worden in de loop van 2024 aangevraagd.

Wat staat er te gebeuren

Het is de bedoeling om volgend jaar – 2025 de werken te realiseren in samenspraak met de Provincie die instaat voor de bouw van het noodgemaal ter hoogte van de Beneluxlaan te 9060 Zelzate.

➡ Zwarte Sluispolder saneert de Vlietbeek

De Vlietbeek is een waterloop van 2e categorie in beheer van de polder. Er zijn nog lozingen van huishoudelijk afvalwater aanwezig in deze waterloop.

Hoever staan we

De gemeente Assenede moet de ongezuiverde huishoudelijke lozingen in het centrum van Assenede aanpakken. Het gaat hierbij zowel om het verzamelen van vuilvracht als woningen voorzien van een IBA. Pas nadat deze vuilvracht van de Vlietbeek gehaald wordt is een duurzame sanering van de Vlietbeek mogelijk. Het project ligt momenteel stil. Sanering is pas zinvol als er geen huishoudelijke lozingen meer gebeuren. ([8B D 0100](#))

Wat staat er te gebeuren

Concrete plannen of timing voor uitvoering van deze werken door gemeente Assenede zijn op heden niet bekend.

Moervaart-Zuidlede

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Moervaart is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden). De Zuidlede is een speerpuntgebied klasse 3. Het gebied heeft enkel nog natuurlijk herstel nodig om na 2027 de goede ecologische toestand te kunnen bereiken.

wateroverlast

Een modern, performante en visvriendelijke pompinfrastructuur in combinatie met een kader voor een intelligent, dynamisch peilbeheer zorgt voor een goede afwatering wanneer nodig. Daarnaast is er voldoende ruimte voor waterberging, rekening houdend met landbouw en natuur.

watertekort

Er is voldoende ruimte voor waterconservering in de meersen om droogteperiodes te overbruggen. De verzilting wordt tegengegaan.

waterbeleving

Natuur en recreatie gaan hand in hand.

Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Moervaart\) \(Zuidlede\)](#)

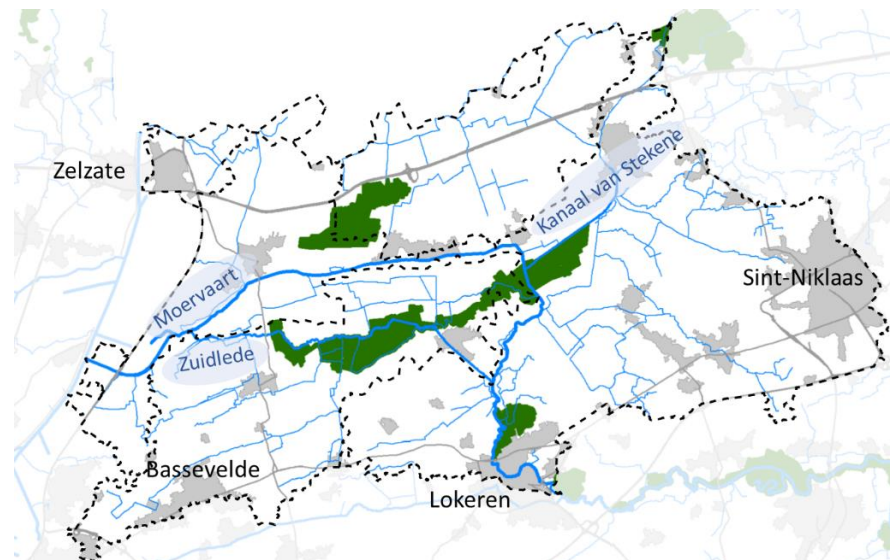
SAMEN WERKEN WE AAN WATER

In het gebied loopt er overleg ikv Strategisch Project Moervaartvallei. Dit wordt georganiseerd door het projectbureau Moervaartvallei en betreft waterloopbeheerders, gemeenten en middenveld.

In het gebied is er een door de Vlaamse Regering goedgekeurd landinrichtingsproject Moervaartvallei. Het eerste landinrichtingsplan Kalvekant-Reepkens-Oostdonk-Maaibos wordt opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij samen met partners.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen \(Moervaart\) \(Zuidlede\)](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ VMM werkt een geïntegreerd peilbeheer uit voor het stroomgebied Zuidlede-Moervaart i.f.v. veiligheid, landbouw en natuur

Door een meer actief en gedifferentieerd beheer van het waterpeil in het afstroomgebied van de Moervaart en Zuidlede kan er tegemoet gekomen worden aan de noden van de verschillende gebruikers teneinde wateroverlast, watertekort en verdroging te beperken. ([4B B 0291](#))

Hoever staan we

De Vlaamse Regering keurde een besluit goed over peilbeheer op onbevaarbare waterlopen en grachten. Het instrument voorziet in een procedure om peilafspraken uit te werken en ze juridisch te verankeren. Zo pakken we verdroging aan en houden we het water zoveel mogelijk vast volgens de noden in een gebied. Via een Ministerieel Besluit werden de prioritaire gebieden voor de opmaak van een peilbesluit aangeduid. Voor prioritaire gebieden moet de waterbeheerder binnen een termijn van 2 jaar na de aanduiding een ontwerp van peilbesluit voorleggen aan de minister. Het gebied tussen de Moervaart en Zuidlede én de lager gelegen gronden ten noorden van de Moervaart en ten zuiden van de Zuidlede, is één van deze prioritaire gebieden. De uitvoering van een gedifferentieerd peilbeheer door VMM hangt samen met landinrichting door VLM in het gebied. De concrete timing is dan ook afhankelijk van de uitvoering van de landinrichting.

Wat staat er te gebeuren

De waterbeheerder is verantwoordelijk voor de opmaak van het peilbesluit. Die zal met de betrokken actoren en gebruikers in het gebied een oriëntatienota opmaken met alle nodige info en doelstellingen. Er wordt een evenwicht gezocht tussen milieu, natuur, landschap, economie en waterveiligheid. Over deze nota geven de betrokken administraties en lokale overheden advies. Op basis van die oriëntatienota wordt het peilbesluit opgemaakt, waarin wordt vastgelegd welke peilen in een afgebakend gebied nagestreefd worden en hoe en in welke periode die peilen moeten bereikt worden. Het peilbesluit moet om de zes jaar geëvalueerd worden.

➡ ANB bouwt een meetnet uit voor monitoring van grond- en oppervlaktewater ikv vernatting Moervaartvallei

Deze actie in opdracht van ANB (die zal worden uitgevoerd door het Provinciaal Centrum voor Milieuonderzoek) heeft betrekking op het opzetten van een meetnet voor grond- en

oppervlaktewaterpeilen in de Moervaartvallei met de intentie om te komen tot concrete acties i.k.v. vernatting. ([4B B 0292](#))

Hoever staan we

De actie is momenteel lopende, doch in afrondingsfase

➡ ANB en VLM herstellen de hydrologie thv Etbos en Heirnisse-Fondatie

Etbos en Fondatie zijn beide SBZ gebieden. Het is belangrijk om de oppervlaktewaterkwaliteit te herstellen en te beschermen om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Hoever staan we

ANB zal een ecohydrologische studie opstarten om inrichtingsvoorstellen te bekomen voor de zones Etbos (tussen Zuidlede en Olentgracht) en Fondatie. ([4B B 0293](#)).

Wat staat er te gebeuren

De ecohydrologische studie moet nog opgestart worden, op heden is er geen concrete datum hiervoor. Na afronden van de studie zullen ANB en VLM de inrichtingsmaatregelen uitvoeren, samen met de waterloopbeheerders. ([4B D 0236](#))

➡ Verschillende partners realiseren het landinrichtingsproject Moervaartvallei fase 1

De inrichting, kaderend binnen de Raamovereenkomst Moervaartvallei, zorgt voor de realisatie van de natuurcompensaties noodzakelijk voor de uitbreiding van de Gentse haven. Dit zal resulteren in moeras- en rietvegetaties die begeleidend zijn aan de Moervaart en Zuidlede. Er wordt ook voorzien in waterbergingsmogelijkheden te creëren binnen de Moervaartvallei. ([8A D 0118](#), [8A D 0119](#))

Hoever staan we

Het landinrichtingsplan (LIP) "Kalvekant - Reepkens - Oostdonk - Maaibos" is het eerste landinrichtingsplan van het landinrichtingsproject "Moervaartvallei". Dit LIP richt zich op de projectgebieden uit het GRUP Moervaartvallei - fase 1 waar de groene bestemming binnen een korte termijn gerealiseerd moet worden en waar de Vlaamse Landmaatschappij conform de raamovereenkomst de uitvoerende partner is. De VLM

werkte in 2023, op basis van de resultaten van de adviesprocedure, het eindvoorstel van landinrichtingsplan Kalvekant-Reepkens-Oostdonk-Maaibos af in overleg met de betrokken partners. Het eindvoorstel van dit landinrichtingsplan is positief geadviseerd door de planbegeleidingsgroep op 19 juni 2023. De Vlaamse Regering keurde het inrichtingsplan goed op 22 december 2023.

Wat staat er te gebeuren

Na de goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt nog een traject voor de verwerving van de gronden, de opmaak van technische plannen, de aanvraag van eventuele vergunningen en het aanstellen van aannemers. Indien een aantal gronden (die nodig zijn voor de realisatie van dit project) niet in der minne kunnen verworven worden, start een onteigeningsprocedure. De exacte timing voor de uitvoering van het plan is momenteel nog niet gekend. De start van de werken is ten vroegste voor 2026. In de winter 2023-2024 zal in het projectgebied Oostdonk wel al een 6-tal hectare bos aangeplant worden.

Bij het creëren van waterbergingsmogelijkheden dient rekening gehouden te worden met de natuurlijke overstromingsgebieden langsheen Moervaart en Stekense vaart die thans functioneren als waterbergingszones voor de polderwaterlopen.

➡ Provincie Oost-Vlaanderen, stad Gent en Farys, polder Moervaart en Zuidlede, de gemeente Lochristi en het bekkensecretariaat realiseren samen een nieuwe waterloop, de Nieuwe Westlede

Deze nieuwe afwateringsgracht richting Sifferdok ontlast het bovenstrooms gedeelte van de Westlede ter hoogte van Oostakker en Lochristi. Dit verlaagt de kans op wateroverlast in het gebied. ([6 I 0090](#))

Hoever staan we

In 2022 werd de eerste fase afgewerkt. Hierbij werd een nieuwe afwatering gerealiseerd tussen rotonde Schansakker in Oostakker en het Sifferdok. De voorontwerpstudie voor de 2e fase is opgemaakt samen met een update van de kostenraming.

Wat staat er te gebeuren

Overleg is lopende tussen de financierende partijen om het project verder vorm te geven en in uitvoering te brengen.

Er is ook nog overleg met AWV oww inplanting overwelling langs R4 en er zijn innames noodzakelijk oorspronkelijk voorzien via stad Gent RUP Groenpool

➡ ANB, realiseert bovenstroomse buffering op de Westlede

De oude zandwinningsputten te Lochristi worden ingericht als groenpool Wonderwoud van stad Gent. De Westlede wordt actief ingeschakeld in het gebied waar waterberging, (natte) natuur en recreatie hand in hand gaan. ([6 F 0329](#)). Het Wonderwoud wordt gebouwd in opdracht van Natuur en Bos in samenwerking met de Stad Gent en de gemeente Lochristi.

Hoever staan we

Het project 'Wonderwoud' als groenpool van stad Gent wordt in verschillende fasen gerealiseerd. Er zal een verbinding zijn met de Westlede waarbij in de groenpool een buffervolume van 100.000m³ voorzien wordt om de ruimere regio beter te wapenen tegen wateroverlast. In augustus 2023 zijn de werken voor fase 1 gestart en zijn voorzien te eindigen najaar 2024.

Wat staat er te gebeuren

De werken worden in verschillende fasen uitgevoerd tegen 2030.

Foto 5: inrichtingsplan Wonderwoud fase 1

(bron: ANB)

➡ **Polder Moervaart en Zuidlede moderniseert de pompgemalen op de Moervaart en Zuidlede**

Polder Moervaart en Zuidlede vernieuwt de sterk verouderde infrastructuur van de pompgemalen naar moderne en betrouwbare infrastructuren die een gebiedsgericht peilbeheer toelaten via een meer intelligente sturing en debietsmeting met afstandsbewaking. Hierbij worden ook de bestaande vismigratieknelpunten opgelost. ([6 I 0091](#))

Hoever staan we

Volgende pompgemalen zijn eerste pompgemalen die gerenoveerd zullen worden: Bodam A & B, Kalve Ter West, Spletteren, Sint-Kruis-Winkel en Weehaage. Het ontwerp Bosdam A en B en Kalve is ver gevorderd maar is nog niet in afwerkingsfase. De andere drie ontwerpen moeten nog opgestart worden.

Wat staat er te gebeuren

De polder stemt verder af met VMM in functie van de resultaten uit het OWKM Zuidlede en kanaal van Stekene.

➡ **ANB realiseert een duurzame populatie van de otter in het gebied**

In december 2019 werden er waarnemingen gedaan van een otter in de Moervaartvallei in Oost-Vlaanderen. Hiermee is deze beschermde diersoort terug van weggeweest in het gebied.

Hoever staan we

In opdracht van ANB maakt het INBO in de periode 2020-2023 een soortenbeschermingsprogramma voor de otter op Vlaams niveau. Maatregelen rond de problematiek van bijvoorbeeld waterkwaliteit, versnippering en verstoring, zijn daarin een belangrijk onderdeel. In het uitvoeringsprogramma van het landinrichtingsplan Kalvekant-Reepkens-Oostdonk-Maaibos worden door VLM ontsnipperingsmaatregelen voorzien voor de Otter op de Zuidlede en Moervaart t.h.v. bepaalde verkeersassen. ([8A D 0120](#))

Foto 5: otter (Bron: WWF)

Wat staat er te gebeuren

Een concrete uitvoeringsdatum voor uitvoering van de werken is momenteel niet bekend.

➡ **Polder Moervaart en Zuidlede en de gemeente Lochristi realiseren een nieuwe verbindingssloop tussen waterlopen O1221 (2e cat.) - O1227 (3e cat.) en O1215 (2e cat.) te Lochristi-Zaffelare**

In het verleden waren er regelmatig overstromingen in Zaffelare centrum veroorzaakt door de Hasselgracht (O1215). De nieuwe verbindingssloop zal een aanzienlijke berging creëren en daarbij de Hasselgracht ontlasten. Op die manier zal Zaffelare centrum gevrijwaard worden van overstromingen.

Hoever staan we

De verbindingssloop wordt rechtlijnig aangelegd tussen de Hasselgracht en de Lange Kromme (O1227), op grondgebied van de gemeente Lochristi. Er wordt hierbij een ruime berging voorzien van +/- 600 m3 en zeer zwakke oevers.

De verwerving van de gronden werd ondertussen gerealiseerd. In juni 2023 wordt een bouwaanvraag ingediend voor het project. Het concept werd reeds besproken met de provincie Oost-Vlaanderen.

Wat staat er te gebeuren

Er dient nog een aanvraag ingediend te worden voor wijziging van de rangschikking van de waterloop, aangezien een gedeelte van de bestaande waterloop gedempt wordt en verplaatst naar het nieuwe tracé.

Polder Moervaart en Zuidlede voorziet de werken voor de realisatie van de verbindingssloop in de loop van 2024-2025.

➡ **Polder Sinaai-Daknam moderniseert het 60-jaar oude pompghemaal Keizerstraat**

Polder Sinaai-Daknam vernieuwt de sterk verouderde infrastructuur van het pompghemaal Keizerstraat naar een moderne en betrouwbare infrastructuur met een meer intelligente sturing. Hierbij wordt het vismigratieknelpunt opgelost.

Hoever staan we

De polder heeft dit project opgenomen in het reserve-investeringsprogramma 2023. In 2023 werd een subsidieaanvraag ingediend bij VMM om een investeringssubsidie te bekomen van 60% op de vervanging van de krooshekkens en de bouwtechnische werken. Deze werken werden geraamd op 500.000 EUR.

Wat staat er te gebeuren

Uitvoering van de werken is voorzien in 2024-2025.

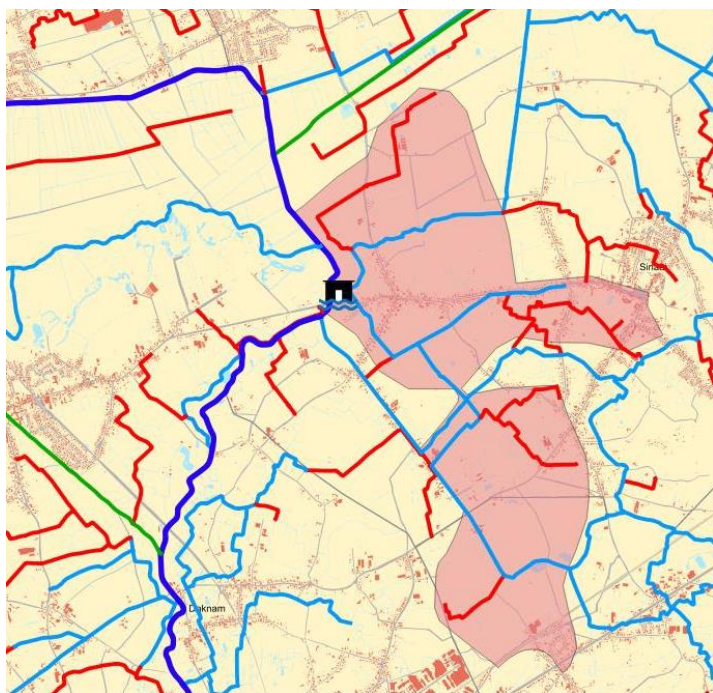

Foto 5: Afstroomgebied pompghemaal Keizerstraat (bron VMM - IMDC 2021)

➡ Polder Sinaai-Daknam vernieuwt en breidt de telemetrie uit van zijn pompghemalen.

In 2010 werden de pompghemalen Hondsnest en Keizerstraat uitgerust met telemetrie, zodat van op afstand de werking van de pompghemalen en de waterstand stroomop- en

afwaarts de gemalen kan opgevolgd worden. Deze werken voldeden aan de toenmalige standaarden. Hoewel deze beide systemen nog functioneren, hebben zij het nadeel dat deze thans niet (meer) compatibel zijn met www.waterinfo.be.

Het is van belang om deze live-meetgegevens te kunnen delen met de andere waterloopbeheerders (provincie, VMM en gemeenten) en ook publiek consulteerbaar te maken. Daarom is het nodig de bestaande installaties met verouderde technologie te vervangen.

Tegelijkertijd wenst het polderbestuur het pompghemaal Daknam ook uit te rusten met telemetrie. Deze installatie zal het tevens mogelijk maken om de pompstandregels op eenvoudige wijze en in eigen beheer aan te passen bij droge periodes. Het polderbestuur wil hiermee tegemoetkomen aan de vraag van vzw Durme, beheerder van natuurreervaat Daknamse meersen, om de aanslag- en afslagpeilen te laten variëren het jaar door. Het vast te stellen peilbesluit kan ook invloed hebben op de pompstandregels van deze pompghemalen.

Hoever staan we

Bij MB dd. 21 februari 2024 heeft de Vlaamse minister voor omgeving een toelage toegekend van 75%. De werken worden in totaal geraamd op 140.000 EUR.

Kanaal Gent-Oostende, de Coupure, het Verbindingskanaal en de Gentse Binnenwateren

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

Het Kanaal Gent-Oostende, de Coupure, het Verbindingskanaal en de Gentse Binnenwateren zijn een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

wateroverlast

Het Kanaal Gent-Oostende, de Coupure, het Verbindingskanaal en de Gentse Binnenwateren kunnen via een reeks van stuwen en sluizen afgesloten worden van het omliggend waterlopenstelsel (Ringvaart rond Gent, Kanaal Gent-Terneuzen en Benedenschelde via tijarm Gent-Brugge) in geval van grote waterafvoer om Gent te vrijwaren van overstromingen.

watertekort

Er is voldoende water beschikbaar in droge perioden voor de aanwezige fauna en flora.

waterbeleving

Zwemmen is mogelijk en veilig op verschillende locaties in de Gentse binnenwateren.

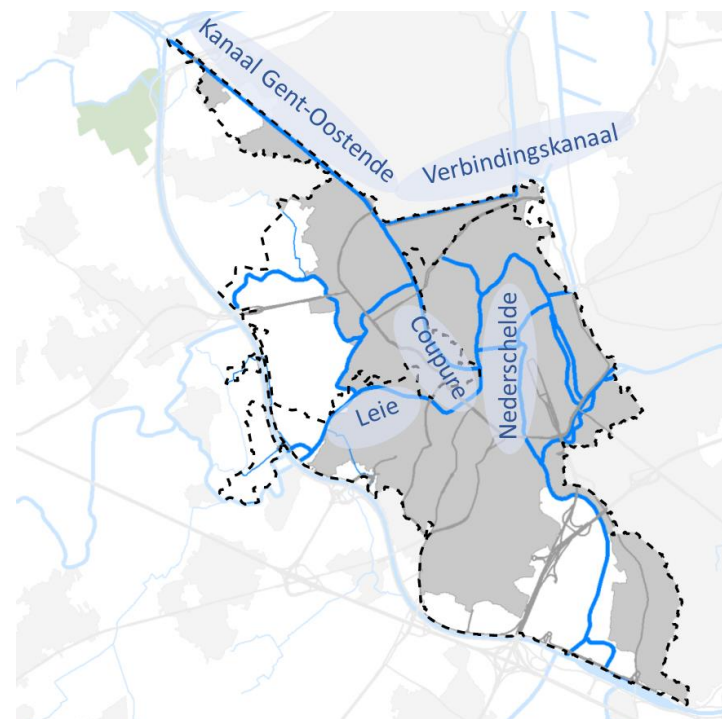
Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

De stad Gent heeft samen met De Vlaamse Waterweg een visienota 'Water in de stad' opgesteld in 2018. Deze vormt het kader voor een verdere duurzame multifunctionele ontwikkeling van de Gentse binnenwateren. Er is op regelmatige basis overleg tussen stad Gent en De Vlaamse Waterweg.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

🔄 De Vlaamse Waterweg saneert de waterbodems in de Gentse binnenwateren

De waterbodems van de Gentse binnenwateren zijn door historische vervuiling matig tot sterk verontreinigd. Deze vormen hierdoor een vervuilingsbron voor het oppervlaktewater. Om de waterkwaliteit te verbeteren wordt de waterbodem van de Gentse Binnenwateren gesaneerd. ([8B D 0106](#))

De Vlaamse Waterweg voert de baggerwerken in eerste instantie uit ten behoeve van de scheepvaart en de werking van waterbeheersende kunstwerken (bv. stuwen). Als dit efficiënt te combineren valt met locaties die vanuit ecologisch oogpunt ook best kunnen gesaneerd worden, en dit past binnen het voorziene budgettaire kader van DVW, kunnen deze worden meegenomen.

Hoever staan we

Omwille van budgettaire beperkingen bij De Vlaamse Waterweg zijn de baggerwerken nog niet uitgevoerd en zijn deze ook niet ingepland op korte termijn. De actie wordt tijdelijk stilgelegd. PFAS is in hoge concentraties aanwezig waardoor het nodige budget verveevoudigd. De Vlaamse Waterweg acht het hierdoor niet realistisch dat de baggerwerken zullen uitgevoerd zijn tegen 2033.

Wat staat er te gebeuren

In het kader van de renovatie van de Predikherenlei door De Vlaamse Waterweg, wordt door de stad Gent de sanering van de overlopen en lozingen aan de Predikherenlei aangepakt in het voorjaar van 2025. Dit zal de waterkwaliteit ten goede komen.

Stad Gent maakt een ontwerp op voor de openlegging van de Oude Lievegang t.h.v de Kolveniersgang. Ze verkreeg hiervoor een conceptsubsidie.

🔄 Stad Gent creëert ecologische oevers langs de Gentse binnenwateren

Op basis van de visie Water in de stad, gezamenlijk opgemaakt door stad Gent en de Vlaamse Waterweg worden door stad Gent meer natuurvriendelijke oevers ingericht in de Gentse Binnenwateren. Hiermee wordt getracht om de waterkwaliteit in dit gebied positief te beïnvloeden. In de visienota 'Water in de stad' zijn er mogelijke locaties aangeduid voor de aanleg van deze groene oevers. ([8A D 0184](#))

Hoever staan we

In 2023 is de ontwerpstudie rond de groene vooroevers uitgewerkt door studiebureau ANTEA. Er is gekozen om op drie locaties (Achterdok, Achtervisserij en Franse Vaart) groene vooroevers te voorzien, en om de uitvoering te verlaten naar 2026. Het project ter hoogte van de Franse Vaart geniet steun van het subsidiekanaal Levend Water (2024).

Naast het aanleggen van een ecologische oever, wordt ook een zwem- en/of waterspe(e)lzone gecreëerd voor waterbeleving. Zo krijg je aan de oude Schelde, in sterk verstedelijkte omgeving, een koele plek om te vertoeven tijdens hete zomerdagen.

Foto 6: drijvend groeneiland (Bron: stad Gent)

Wat staat er te gebeuren

In 2024 wordt de toelating aangevraagd bij DVW, in 2025 volgt de uitwerking van de aanbesteding i.f.v. uitvoering in 2026.

Kanalen

DE TOESTAND DIE WE WILLEN BEREIKEN

waterkwaliteit

De Kanalen zijn een gebied klasse 6. Ook op langere termijn wordt het moeilijk om de goede ecologische toestand te bereiken in het gebied. Het Afleidingskanaal van de Leie, het Kanaal Gent-Oostende, de Ringvaart rond Gent en het Kanaal Gent-Terneuzen vormen de belangrijkste kanalen.

wateroverlast

Lozingsmogelijkheden worden zoveel mogelijk tij-onafhankelijk.

watertekort

Er is voldoende water om de verschillende functies te vervullen, nl natuur, landbouw, scheepvaart, industrie en drinkwaterproductie

waterbeleving

Harde en zachte recreatie is mogelijk en veilig op en langs de kanalen.

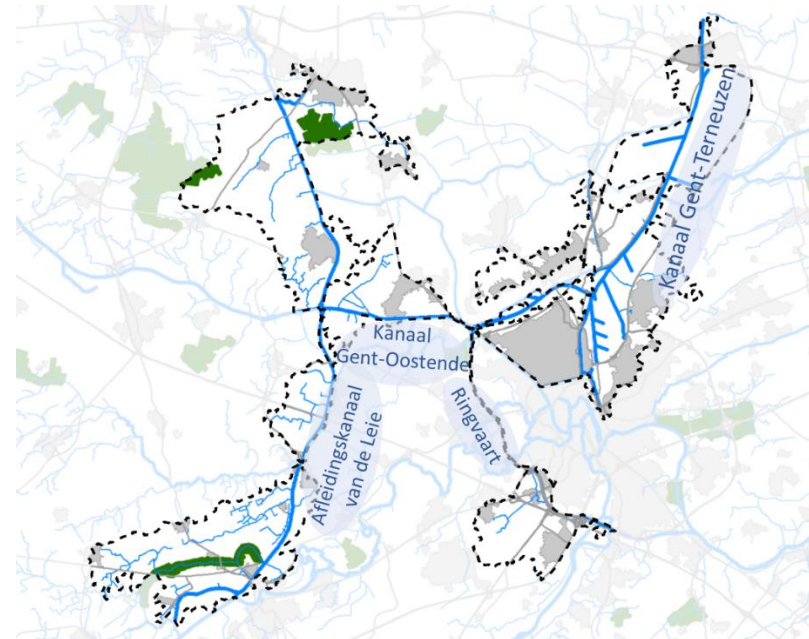
Meer info: [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

SAMEN WERKEN WE AAN WATER

Momenteel loopt er geen gebiedsgericht overleg voor de kanalen.

Meer info: [bekkenwebsite bekken Gentse Kanalen](#) en [bekkenspecifiek deel bekken Gentse Kanalen](#)

HET ENGAGEMENT VAN DE PARTNERS

➡ Departement MOW - Afdeling Maritieme Toegang onderzoekt de zoutwaterproblematiek in het kanaal Gent-Terneuzen

Het kanaal Gent Terneuzen vormt de toegang tot de haven van Gent en maakt ook deel uit van de maritieme toegangswegen. Door de werking van het getij dringt zout water het kanaal Gent - Terneuzen binnen. Voorlopig is onvoldoende in kaart gebracht wat de effectieve impact is van de zoutwaterintrusie. Effecten naar landbouw, industrie en scheepvaart zouden uitgebreid in kaart moeten worden gebracht. Afhankelijk van de bevindingen, kunnen de bestaande opvattingen en verplichtingen eventueel in vraag gesteld worden. Het beleid en beheer voor het Kanaal kan indien nodig herbekeken of bijgestuurd worden. ([7B_M_0019](#))

Hoever staan we

In opdracht van de Vlaams-Nederlands Scheldecommissie is er in 2022 een studie uitgevoerd naar de impact van verzilting en verminderde bovenafvoer in en rond het kanaal Gent-Terneuzen. Hierbij is ook een inschatting gemaakt van de impact op de Moervaart en de Zuidlede alsook het grondwater rond deze waterlopen.

Wat staat er te gebeuren

Op basis van deze studie wil de WG Droogteproblematiek landen met een set aan adaptatiemaatregelen en de respectievelijke impact van deze maatregelen begroten. Gelet op de impact op de Zuidlede en de Moervaart is ook met de actoren in dit gebied bijkomend overleg noodzakelijk.

➡ De Vlaamse Waterweg maakt vismigratie mogelijk vanuit zee naar Leie en Bovenschelde

De Vlaamse Waterweg bouwt een vispassage naast de stuwsuis in Merelbeke op de Ringvaart. ([4B_E_0358](#))

Hoever staan we

In 2022 heeft De Vlaamse Waterweg het studiewerk gefinaliseerd.

Wat staat er te gebeuren

Eind 2024 wordt de omgevingsvergunningaanvraag ingediend en worden de werken aanbesteed. Uitvoering op het terrein is voorzien in 2025.

➡ De Vlaamse Waterweg voert een opwaardering uit van het kanalenstelsel in kader van Seine-Schelde

Het project Seine-Schelde heeft tot doel de binnenscheepvaart te bevorderen door de vaarweg tussen Seine en Schelde te verbeteren.

Hoever staan we

Het gros van de werken in kader van Seine-Schelde is gesitueerd in het bekken van de Leie. In beperktere mate zijn ook in het bekken van de Gentse Kanalen een aantal werken gepland. De verbreding van de bochten van het Afleidingskanaal tussen Deinze en Schipdonk zijn voltooid.

Wat staat er te gebeuren

Na de realisatie van de verbreding van de bochten zijn de nodige daaropvolgende baggerwerken, ten gevolge van de aanwezigheid van PFAS, slechts gedeeltelijk gerealiseerd. Voor 1 zone wordt nieuw bodemonderzoek en een heraanbesteding gestart.

BEKKEN
GENTSE KANALEN